

SAMOUPRAVNO IN PROSTORSKO PREOBLIKOVANJE KRAJEVNE SKUPNOSTI ŠTEPANJSKO NASELJE

Želje, potrebe in dolžnosti za srečno življenje

(Nadaljevanje s 1. strani)

Da bi lahko uspešno uresničevali vse te pravice in dolžnosti oziroma interese, moramo težiti k temu, da se samoupravno čim bolj ustrezno organiziramo. To pomeni, da moramo zagotoviti takšno samoupravo, da se lahko sleherni naš krajan vključi v aktivno sodelovanje pri uresničevanju tistih zadev, ki se tičejo njegovih neposrednih interesov in potreb.

Seveda je to v krajevni skupnosti, kot je Štepanjsko naselje s skoraj 12.000 prebivalci, praktično nemogoče. Živimo na dokaj majhnem prostoru, saj je površina zemljišča s stanovanjskimi objekti le okrog 0,8 kv. m — ob tem, da obsega celotna kra-

jevna skupnost približno 2 kv. m površine. Po številu prebivalcev lahko Štepanjsko naselje mirno primerjamo s poprečnim slovenskim mestom oziroma občino.

Že ob upoštevanju tega dejstva je vidno, da smo prebivalci te krajevne skupnosti omejeni pri našem vplivu na krajevno samoupravo, čeprav imamo dokaj razširjeno samoupravno

delovanje, predvsem v različnih oblikah družbenopolitične organiziranosti, kot so ulične skupnosti, ki jih imamo 15, ali pa v 30 hišnih svetih kot subjektih upravljanja stanovanjskih objektov. Vendar je za našo samoupravo značilno, da lahko celoten sistem primerjamo z delovanjem skupščinskega sistema v občini, kar pomeni, da se nam kot občanom vpliv na zadovoljevanje interesov počasi odmika, čeprav nas neposredno zadeva.

Razlika med želeno krajevno skupnostjo in dejansko se ne nenehno povečuje. Opozoriti je treba tudi, da se delovanje delegacij in delegatov tako v zboru krajevnih skupnosti naše občine kot v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti od nas, krajanov Štepanjskega naselja, vedno bolj oddaljuje. Tudi za to lahko iščemo enega od vzrokov prav v tem, da smo preveliki in tako delegati ne najdejo pravega stika s hotenji, željami in interesi občanov in v skupščinah ne morejo izražati neposrednih stališč svoje delegatske baze; po drugi strani pa delegati sami izgubljajo voljo do takšnega načina dela in v delegacijah je opaziti čedalje večji osip.

Aktivisti v družbenopolitičnih organizacijah in organih krajevne skupnosti smo prišli do razmišljanja o samoupravi in prostorski preobrazbi krajevne skupnosti. Takšno razmišljanje sicer ni značilno samo za nas, kajti do tega so prišli tudi v ljubljanskih krajevnih skupnostih, ki

so podobne naši, ponekod pa so se že samoupravno in prostorsko na novo organizirali. Aktivnost ob preobrazbi krajevnih skupnosti je bila verifikirana tudi v dokumentih mestnih konferenc ZKS in SZDL Ljubljana.

Na podlagi sedanje aktivnosti, predvsem v socialistični zvezi in svetu krajevne skupnosti, ki sega še v prvo polovico lanskega leta, je bila na skupni seji predsedstva SZDL in sveta krajevne skupnosti Štepanjsko naselje dana skupščini krajevne skupnosti pobuda o samoupravnem in prostorskem preoblikovanju. Skupščina bo o tej pobudi sklepala konec februarja. Da pa bi ta pobuda dobila širšo verifikacijo med delovnimi ljudmi in občani, saj le-ti do sedaj o preobrazbi še niso razpravljali, teče istočasno s javno razpravo o ekonomskih stanarinih in smernicah srednjeročnega plana krajevne skupnosti predhodna razprava o preobrazbi. O tem bodo razpravljali vsi krajanje na zborih stanovalcev. Delovna skupina, ki jo je imenovalo predsedstvo krajevne konference SZDL, je pripravila primerno gradivo, ki je v pomoč pri razpravi, nudi pa tudi nekatere konkretne rešitve preobrazbe krajevne skupnosti. V gradivu so ponudene tri različice prostorskega preoblikovanja, in sicer v dve, tri oziroma štiri nove krajevne skupnosti. Seveda pa so kot bistveni nakazani interesi, ki naj jih bi krajanje zadovoljevali v novih krajevnih skupnostih, oziroma interesi, ki jih bomo še

vedno nadaljevali skupaj v celotnem naselju, saj so pomembni za vse krajanje.

Na osnovi mnenj, pripomb in predlogov, izraženih na zborih stanovalcev, bo skupščina krajevne skupnosti določila predlog za samoupravno in prostorsko preoblikovanje krajevne skupnosti, ki ga bo predložila v javno razpravo. Le-ta bo potekala na zborih stanovalcev, zborih delovnih ljudi in občanov, v družbenopolitičnih in družbenih organizacijah ter drugih oblikah združevanja krajanov Štepanjskega naselja. Z zaključkom razprave bo skupščina krajevne skupnosti konec marca ugotovila mnenja o preobrazbi in sprejela sklep o razpisu referenduma. S sklepom bomo krajanje Štepanjskega naselja seznanjeni prek sredstev krajevnega obveščanja. O samem preoblikovanju pa se bomo vsi delovni ljudje in občani z aktivno volilno pravico odločali neposredno na referendumu 20. aprila letos.

Do referenduma bodo potekale aktivnosti tako glede vsebinske kot tehnične izvedbe referenduma, po uspešno izvedenem referendumu pa bo potekal postopek oblikovanja samoupravnih organov v novih krajevnih skupnostih. V septembru pa so predvidene v novooblikovanih krajevnih skupnostih volitve delegatov v delegacije za delegiranje delegatov skupščine družbenopolitičnih skupnosti in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti. M. R.

PREMALO DOSLEDNOSTI

Sporazume in dogovore sprejemamo zato, da jih potem uresničujemo

(Nadaljevanje s 1. strani)

Prav tako ne bomo dobili v občini niti ene celodnevne šole.

Naši predlogi za izenačevanje vzgojnovarstvenih in osnovnošolskih pogojev za vse otroke v Ljubljani so sicer v smernicah o politiki izvajanja družbenega načrta Ljubljana za 1. 1980 deklarativno navedeni, kot npr. »dosledno bomo skrbeli za izvajanje samoupravnega sporazuma o izenačevanju vzgojnovarstvenih pogojev za vse otroke v Ljubljani. Prednost bomo dajali novim stanovanjskim soseskam v občinah Moste-Polje in Bežigrad ter občini Vič-Rudnik«, ali »še naprej bomo v največji možni meri pospeševali prehod na celodnevno šolo... izoblikovali bomo predloge, s katerimi bi zagotovili izenačevanje vzgojnoizobraževalnih pogojev v ljubljanskih občinah v naslednjem srednjeročnem obdobju. V letu 1980 bomo dali prednost občinama Moste-Polje in Vič-Rudnik«. Na žalost pa so konkretne naloge za stanovanjsko sosesko Fužine še vedno odprte. Tudi 8. seja MK ZKS Ljubljana ugotavlja, da so razlike med posameznimi občinami na področju osnovnega šolstva prevelike in da... »Moste-Polje doslej še niso uspele orga-

nizirati celodnevne šole in je tudi za leto 1980 ne planirajo.«

Iz poročila o delu osnovnih šol naše občine ob zaključku šolskega leta 1978-79 izhaja, da je v oddelke podaljšanega bivanja OŠ Leopolda Mačka-Boruta vključenih 51 % učencev in da je tudi odstotek učencev, ki napredujejo, zelo visok (99,4 %). V oddelke podaljšanega bivanja OŠ Toneta Trtnika-Tomaža, je zajetih 14,3 % otrok, učni uspeh med samostojnimi in centralnimi šolami našega območja pa je najslabši (96,7 %). Ali ni tu morda vzročna povezava?

Zaškrbljujoča je tudi kadrovska struktura učiteljev osnovnih šol, ki kaže, da je bilo učiteljev z neustrezno izobrazbo kar 20,7 % (na OŠ Toneta Trtnika-Tomaža 35,7 %).

Kljub opredelitvam v planskih dokumentih in akcijskih programih za graditev celovitih stanovanjskih sosesk, v stanovanjski soseski Fužine še vedno nimamo zagotovljenih gradenj vrtca in šole, brez katerih bi bile posledice za nas katastrofalne — kljub temu, da se zavedamo, kakšne so ustavne obveznosti

občine predvsem na področju osnovnega šolstva. Z gradnjo obeh objektov že zamujamo, ker je bilo ob koncu leta 1979 v gradnji 538 stanovanj, po terminkem planu pa bo do konca letošnjega leta dograjenih 628 stanovanj.

Načrtovanje se spreminja v obljubljanje in namesto izvajanja smemo pričakovati le tolažbo.

Povečano število prebivalcev se je odrazilo tudi pri zagotavljanju osnovnega zdravstvenega varstva. V smernicah za pripravo družbenega načrta naše občine za obdobje 1981-1985 smo na področju socialnega razvoja med drugim zapisali: »Zaostajanje preventivnega osnovnega zdravstvenega varstva na račun kurative in preobremenjenosti objektov in zdravstvenih ekip osnovnega zdravstvenega varstva zahteva nujno načrtovanje in gradnjo novih objektov in usklajenost programa zagotavljanja posameznih zdravstvenih storitev v Ljubljani,« vendar realnih možnosti v letošnjem letu za to še ni.

Na področju usmerjanja prostorskega razvoja smo si v preteklih letih prizadevali za:

— intenzivno izrabo površin, namenjenih za stanovanjsko, industrijsko in kmetijsko dejavnost;

— prostorsko usklajitev generalnega plana urbanističnega razvoja mesta Ljubljana in urbanističnega programa za območje mesta Ljubljana ter

— izenačevanje pogojev življenja na zunajmestnem območju občine.

Menim, da smo naloge na tem področju uspešno opravili.

Do konca letošnjega leta bo dograjen dom učencev v centru Most in bodo z njim dane možnosti za poživitev kulturnega življenja v občini. Zato bo ena pomembnejših nalog tekočega leta priprava programa dejavnosti, ki naj bi jih uresničevali v domu.

Za dokončno ureditev izgleda centra Most bo potrebno dati delovni organizaciji TEOL možnosti za čimprejšnjo preselitev.

Na področju telesne kulture je bila izdelana študija Prostorsko planiranje telesnokulturnih dejavnosti v občini Ljubljana Moste-Polje, ki vključuje smernice razvoja gradnje telesnokulturnih objektov v naši občini za naslednje srednjeročno obdobje.

V začetku februarja je izvršni svet podpisal dogovor o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980, po katerem je dolžan spremljati uresničevanje resolucijskih usmeritev SR Slovenije v letu 1980 (omejena rast sredstev za OD, splošno in skupno porabo, investiranja in zaposlovanja ter večja izvozna usmeritev), zlasti pa usklajitev planskih aktivov organizacij združenega dela z navedenimi usmeritvami. Če bo ugotovili neskladnosti, bo skupaj z občinskim svetom zveze sindikatov Slovenije ocenil razloge odstopanja in po potrebi ukrepal.

JOŽE KAVČIČ

Praznik občine Ljubljana Moste – Polje

27. april
Začetek odpora proti okupatorju in umik članov rajonskega komiteja KPS Polje v ilegalo leta 1941 ter nastanek prvega osvobodjenega ozemlja med Lipoglavom in Zadovorom leta 1942

Občina Ljubljana Moste-Polje praznuje svoj občinski praznik 27. aprila. Praznuje ga v spomin na dogodke, ki so se aprila in maja leta 1941 zvrstili v občini ter so pomembno vplivali na razvoj narodnoosvobodilnega boja. Ob tem pa se občani spominjajo tudi drugih dejanj iz teh težkih, a slavnih dni naše zgodovine.

Sedemindvajseti april pomeni začetek organiziranega boja proti okupatorju. Tega dne se je rajonski komitej KP Polje umaknil v ilegalo in ilegalno nadaljeval boj proti okupatorju. Le dva dni kasneje je okupatorjeva policija izdala nalog za aretacijo 32 komunistov, med njimi tudi Edvarda in Pepce Kardelj in Angele Ocepke. V prvi polovici maja pa je bil ustanovljen rajonski komitej v Mostah kot prvi rajonski komitej na tem območju Ljubljane. Rajonski komitej v Polju je deloval že pred vojno.

Proti sovražniku pa so se prebivalci tega področja bojevali že prej. Desetega aprila, po razpadu stare Jugosla-

vije, so člani KP, SKOJ in drugi domoljubi odnašali orožje iz municijskega skladišča v Zajčji dobravi ter ga poskrili v bunkerjih in gozdovih. Vedno več je bilo učinkovitih in različnih oblik odpora proti okupatorju. Vse več je bilo ljudi, ki so spoznavali, da le oborožen in odločen boj prinaša svobodo.

Aprila in maja leta 1942 je več sto aktivistov Osvobodilne fronte z območja današnje občine Ljubljana Moste-Polje odšlo v partizane, največ v II. grupo odredov. Konec istega leta so partizani osvobodili področje od Lipoglava do Zadvoja. To je bilo prvo osvobodeno ozemlje, na katerem je dovoljevala gibanje le Osvobodilna fronta.

A padale so tudi žrtve. Prvi talec je bil ustreljen 7. maja 1942, 256 padlih borcev, 288 umrlih v internacijah in zapornih, 59 ustrelenih talcev in več deset drugih žrtev fašističnega nasilja so neme priče o vseljudskem težkem in krvavem boju.

Tega dne si bomo tovariško stisnili roke. Spomnili se bomo tistih, ki niso dočakali svobode in niso mogli nadaljevati boja za izgradnjo naše socialistične samoupravne domovine. Ta boj tudi v njihovem imenu danes nadaljujejo vedno nove in nove generacije, cilj pa jim je skupen: zgraditi socialistično samoupravno družbo svobodnih, ustvarjalnih ljudi.

LJUBLJANA 2000

ZA ČIMBOLJŠI NAČRT

(Nadaljevanje s 1. strani)

Energetsko izrabo Save in njene posledice je treba obravnavati kompleksno. V projekt torej ne kaže vključiti le energetske izrabe njenih pritokov, marveč je treba ovrednotiti tako pozitivne in negativne vplive na okolje (podtalnice, naselja vzdolž vodotokov) kot tudi konflikt s pristojnimi in načrtovanimi dejavnostmi v vplivnem območju (kmetijske površine, EITC Dolsko, rekreacijsko območje ob Savi, stadion tehnične kulture, centralna čistilna naprava).

Ali je realno v 20 letih zgraditi 60.000 stanovanj na za kmetijstvo manj primernih zemljiščih in v pobočni zidavi, torej na zemljiščih, ki so danes komunalno povsem neopremljena? Obstaja tudi že vprašanje gradenj stanovanj po letu 2000 v Ljubljani.

V analizo možnosti je vključiti kot predmet nadaljnega usklajevanja (prostorska namembnost, nosilci investicijskega programa) največjo prometno cono v Ljubljani in Sloveniji, ki je locirana na območju naše občine in je prostorsko, investicijsko in z nosilci že opredeljena (MP — 3, ŽG in BTC).

Iz posebnega poglavja o ljudski obrambi in družbeni samozaščiti izhaja le družbenopolitična usmeritev. Izvršni svet meni, da zadeve s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite ne smejo biti zgolj ožje družbenopolitično opredeljene, saj so sestavni del vseh drugih nalog, ki jih načrtujemo v

smernicah, še zlasti pa načrtovanja prostora, urbanističnega urejanja, razvoja industrije, prehrane itd.

Izenačevanje življenjskih razmer prebivalcev je v globalnih razvojnih usmeritvah navedeno, med elementi za usklajevanje pa ni zaslediti izenačevanja obstoječega stanja na področju družbenih dejavnosti, infrastrukturne dejavnosti v komunalni, PTT, kvalifikacijske strukture zaposlenih med novimi stanovanjskimi soseskami in stariimi naselji, v trgovski mreži itd. Kjer so možnosti za razvoj, bi bilo treba to zaostajanje odpraviti že letos.

Družbene dejavnosti

V analizi možnosti je treba prikazati tudi dejansko stanje po občinah ob ljubljanskem poprečju.

Predlog razvoja usmerjenega izobraževanja (prim. gradivo SML Priprave za usmerjeno izobraževanje v Ljubljani) predvideva štiri kroge (prednostne panoge v Ljubljani — prvi krog, interesantne panoge v Ljubljani — drugi krog, izobraževalne usmeritve v ljubljanski regiji — tretji krog in usmeritve v drugih regijah — četrti krog), a to ni v skladu s predvidevanji v razvojnih usmeritvah po področjih v smernicah (razvoj vzgojnoizobraževalnih programov in usmeritev).

Ob določanju razvoja usmerjenega izobraževanja je izostal problem prostorskega načrtovanja OZD usmerje-

nega izobraževanja (centrov usmerjenega izobraževanja) glede na združevanje OZD usmerjenega izobraževanja v strnjemem prostoru ali povezovanje teh OZD z uporabniki (tovarnami) glede na načrtovani industrijski razvoj v Ljubljani. Zato je treba poleg prednostnih panog določiti tudi prostorske osnove.

V zdravstvu je z dolgoročno usmeritvijo dana prednost krepitvi zdravstvene preventive, kar je funkcija osnovnega zdravstvenega varstva, ne da bi s tem opredelili tudi prostorsko razporeditev zdravstvenih zavodov osnovnega zdravstvenega varstva in smiselno določiti tudi obseg in vrsto dejavnosti, ki naj bi jih opravljali v posameznih zdravstvenih domovih.

Prav tako nista razmejeni vrsta in obseg dejavnosti, ki ju zagotavljajo organizacije osnovnega zdravstvenega varstva ter specialističnega in kliničnega zdravstvenega varstva.

K prostorskim načrtom pa je treba vključiti tudi načrtovanje in razvoj kompleksa zdravstvenih organizacij za potrebe JLA na področju občine Ljubljana-Moste-Polje.

Samoupravne interese skupnosti, predvsem posebne izobraževalne skupnosti in področne raziskovalne skupnosti, še ne nastopajo kot nosilke načrtovanja v Ljubljani, kar vse še niso ustanovljene ali pa funkcionirajo le na ravni republike. Zato velja organiziranost samoupravnih interesnih skupnosti, gledano na srednjeročni in dolgoročni razvoj, izpostaviti tudi v planskih dokumentih.